

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Szerda

162. szám.

Pest, september 20. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

A Marczius Tizenötödike politikai hirlap october—decemberi évnegyedre előfizetheti helyben egyedül a Kiadónál, 2 ft. 30 kr. postán mindennap borítékba küldve 3 frt. 30 kr.

Egy hónapos előfizetést csak helyben egyedül a Kiadónál s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp. fizettetek.

Pest september 20.

Bizony senki se csudálkozhatnék azon, ha e rettenetes időkhöz az ember eszének kereke meg állna.

Tegnap este az ülésben a nádornak egy levele olvastatik fel, mellyben a Teleki Ádám ellen intézett vádak alap nélkülieknek, s csak némi félreértésekből származottnak nyilatkoztatnak.

Hogy tetszik? Nem de gyönyörű? Nincs is más hátra, mint hogy a journalisták is részükrel minden phrasist, mellyel Teleki Ádámot illeték nagy bünbánólag visszahúzzák, engedelmet kérjenek, s az egészet egy félreértésnek tulajdonítsák.

Hanem erre az ugynevezett félreértésre lehetne tán már egy igen szerény észrevétel tennünk.

Ezek a félreértések tavasz óta napról napra szaporodni kezdenek. A berlini király tizenhat óráig ágyúztatta népét, s midőn legyőzötve lőn szemtellenül azt nyilatkoztatta ki, hogy az egész csak félreértés.

Az osztrák ministerium hasonlólag illy szórazott elméjü férfiakból áll. — Ezek is a többi között megígérik, hogy Fiuméba granatosokat küldenek, de a gránatosok tévedésből Olaszországba mennek. Alkalmasint nem tudták az utat. Más izben ugyan ezen áldott ministerium, pénz, lőport, ágyú golyókat és congrève rakétákat küld Olaszországba, útközben azonban félreértésből e küldöttmennyek eltévednek, elvesztik az utat míg történetesen sok csatangolás után Zágrábban Jellachich háza elébe találnak bebukkanni. —

Illy formán tett Teleki Ádám is. Áruló volt de nyakon csípték. Bizony pedig megeshetett volna, hogy félreértésből katonái szemök láttára a bitófára jut.

De a legnagyobb félreértés még csak most van készülöben. A király kedves báró Jellachichja fegyveres sereggel tör be Magyarországra. És a mint közeledik e sereg, úgy dugulnak be a magyarok igazságos kívánatai iránt Bécsben a dynastia fölül.

És ha Isten jövotéből, s magunk erejéből Jellachichot meg találjuk verni, ide vele azokkal, kik fogadni szeretnek s mi csekélységgel bírnunk, mindent rá teszünk, hogy Ferdinand győzelmünk után azt fogja mondani, hogy az egész csak félreértés.

Soha soha a historia ennyi nemtelenséget egybehalmozni nem látott mint a hogy e perczben az europai haldokló dynastiak magokat viselik.

A republicanusok még tán egy századig is hasztalanul theoretisáltak volna a nép fejébe az ócsó kormányt, a teljes egyenlőséget, a születési jogok botrányos igazságtalanságát, és még sem mentek volna annyira, mint a mennyire azt magok a dynasták, kik szégyenteljes viseletökkel az ügyet megérlelni segíték. —

A francia királyt, gyalázatosan kidobták.

A porosz király egy napi ágyúzás és megszárlás után azt mondja, hogy félreértés az egész.

A napolyi király mint mondja szabadakaratából constitutiót ad népének, egy következő alkalommal összeszövetkezik a fanatisált koldusokkal a lazarónikkal s fővárossát egy napig ágyúztatja, legyilkoltatja népeinek legderekebbjait s az adott alkotmányának alig hagyja meg árnyékát.

Nem így vagyunk-e mi is a mi dynastiánkkal?

Valjon marcziusban nem a legnagyobb egyetértéssel, s legszebb reményekkel békében váltunk el egymástól s nyugadalmasan haza jöttünk új alkotmányunkat oszondességben élvezni.

És mi történik? Oda fent meg bánják tetteiket s ellenünk egy osztrák sereg tör be az országba.

És kik ellenünk jönnek, meg vannak győződve, hogy ők ellenünk csak nyerhetnek, veszteni valójuk nincsen.

Ha legyőznek, e szép hazát felfalják, s szabadság szerető népét, melly önkényük ellenében mindig köszikla volt, kifogják irtani, ha pedig mi győzzük le őket, röviden azt mondják: bocsánat, tévedtünk, az egész csak félreértésből ered, önök továbbá is a mi hív magyarjaink, s mi tovább is leszünk önöknek kegyelmes urai. stb.

Igy fognak tenni, ez már régi szokásuk, s mi

ismerjük millyen keserves notát szoktak oda felfalni, ha szorul a kapcsa, ismerjük, millyen kevélyek, büszkék, hajthatlanok, s hidegen lelketlenek szoktak lenni, midőn jól megy dolguk.

Azért mi is, mint Kossuth mondta, a nemzetnek e pillanatban összetartást s egységet ajánlunk, akkorára pedig, ha meg vortuk az ellenséget, egy kis emlékezetet.

Pest september 20.

Két nap óta semmi nevezeteseb újság.

Jellacsich azt mondják, hogy már Marczaliban a Balaton dél-keleti pontján áll, ha igaz. A lemondott hat százsz követek eltávoztak. Kapi és Piller Gedeon képviselők a baloldalról a jobboldalra mentek át. A ház nagy systematicus munkákba fogott, a nélkül, hogy a kormány padjain csak egy embert is látnánk, ki ott ülne, bele szólna a tanácskozásba, s ígérné, hogy a törvény végrehajtása iránt a felelősséget magára vállalja.

A ház és kormány betűről betűre azon politicára lépett, mellyet mi majusban és juniusban mindennap prédikáltunk.

Ma már sajtó alatt vannak a néphez intézett proclamatiók, mellyekkel, hogy el ne késsünk legyen, minden becsületes ember szivből ohajtja.

Kormányunk vanis nincsis. Batthyánit egész nap nem látjuk, s azért hisszük, hogy éjjel nappal fáradozik azokban, mellyek a haza megmentésére okvetlenül szükségesek.

Egy pár rövid hét alatt sorsunk eldőlt. Ha egy hónapot nyerhetünk, mindent nyertünk.

Részünkről az igazság van, ennek pedig hatalma nagy és rettenetes.

Nagy fenakadást szül, hogy Szenttamason még nem történt meg az ütközet. Mi eddig Mézárosról és intézkedéseiről csak a legjobbat hallottuk, s azért nagy botránkozással olvastuk tegnap Kossuth hirlapjában, hogy hadügyminiszterünk oda lent késedelmeskedik, s a lelkesedett ifjúságot egészen kifárasztja. Ez annál szomorítóbb ránk nézve, minthogy ezt Kossuth lapjában olvassuk, a hol, mint gondolni lehet, a dolgok valódi állásáról a legbiztosabb tudósítások lehetnek.

Győznünk kell, vagy meghalunk. A főváros erősítése csigamódon megyen, csak mintegy 400 ember van kirendelve, hol legalább 12,000-nek kellene munkálódnia.

A pesti ifjúság az ágyúzásban folyvást gyakorolja magát. A pattantyús laktanya szinte hemzseg a néptől.

Pest, szeptember 20.

Mégis csak különösen mennek most is dolgaink.

Legjobb szándok mellett is meg nem állhatja kinek a haza ügye legkevésbé is szíven fekszik, hogy kérdőleg fel ne szólaljon, midőn még is azon balpoliticianak maradványaival találkozunk, melynek a mostani bajok olly nehéz sulyali ráknehezülését köszönhetjük.

Csányi kormánybiztos minap legnagyobb kétségbeeséssel jelenté, miként gr. Teleki Ádám nyíltan kijelenté, hogy ő Jellasichek ellen seregeinket nem vezérelndi.

És ez ellen akkor sem a gróf sem senki más által tiltakozás, sem valami észrevétel vagy meghazudtolás nem történt.

S ime most nem csak a nádor, hanem ugyan biztos is azt jelentik, hogy ezen egész gyalázatos historia csak félreértés vagy tévedésnek volt eredménye.

Mi senkinek gyalázatán nem örülünk, sőt legmélyebb honfiai fájdalommal értettük meg árulási hűtlenségét azon hadvezérnek, kit e nemzet, keble teljes bizalmával állított azon pontra, melly az egész országra nézve legfontosabb volt; kit a kormány nem csak azért küldte oda, hogy hős vezérletével megkeserültesse a pártit Jellasichek azon perczet, mellyben eszébe jutott legelőször a magyar korona ellen szentségtörő kezét fegyveresen felemelni, hanem egyszersmind sőt főképen azért, hogy rendületlen hűségén s hazájához hű ragaszkodásán megtörjék az ármánynak minden igyekezete, mellyel hogy egy annyira fontos helyen álló egyént elpártolásra csábítani megpróbálandja — a kormány előre is igen tisztán belátta.

És a nemzet épen nem dicsekedhetik, midőn kénytelen megvallani, hogy elárulta, megcsalta saját fia, azon fia, kit százak — ezrek közül szemelt ki s kinek midőn a haza ajtajának kulcsát élethalálra megőrzés végett általadá, azt mondá: ezen emberben megnyugodtam.

Mert előállnak az utczai szónokok, idegen rúgók által mozgatott nyelveikkel, s a zsoldos demagogok ármány bérelte tribunokról hirdetik: hogy ime e nép, melly annyira szeret százados hírű vitéz őseire hivatkozni, melly olly világraszólólag köpi markát, hogy buzgalomával megmenti hazáját — most elárulva ön gyermeke által, s sirja azon kezek által ásott meg, mellyekbe maga adott kapát — elleneinek gyökeres kirtására.

És Bécsben meg Zágrábban mit mondanak ez esemény hírére rólunk? Ime a nemzetnek, melly olly hánytorgatva szereti ügyének igazságát emlegetni, s annyira kívánna másokat is a fölö meggyőzni — jobb fiai, magok állítják annak hamisságát, sőt avagy kétségbe esve illy ügynek sikeréről, lelkiismeretök sugallatára sietnek baráti kezet fogni azokkal, kik a hűtlenség ösvényére tévedt magyart törvényes felsőség pálczája alá kívánják visszatéríteni.

Igy használják fel e sajnós szerencsétlenséget elleneink, kiknek erejük nem csak fegyverben, hanem ügyünknek, alávaló hazugságok általi depopularisatiójában is fekszik.

És éppen azért nem vettük szívesen tollunkra Teleky árulásának hírét; honfijájdalom sebébe

mártók tollunkat, midőn a nyilvánosság előtt be kelle vallanunk, hogy már a magyar is elárulja a magyart s hogy nem tiszta e haza sem ollyanoktól, kik nyomorult ígéretekért a becület tisztelt állásáról a moralitas utolsó deszkáját is kilöve lábuk alól, honérelés mocsárába önként ugranak.

Hanem a constatirozott tény ki kelle mondaní, ki kelle azért, hogy a haza érdekeihez hivebb őrt válasszon; ki azért is, nehogy az árulás büntetlen elnézésből bátoritva, tovább harapódzék s a gaz zsoldosok nyílt vásárt üzzenek végre az egész országról, nehogy a többet ígérőnek dobják oda ezt egykor s így szörnyű gúnyt üzzenek velünk pusztá szóvá aljasult büntető hatalmunknak ellenében.

S ezért nem szabad elaltatni hagyni magunkat, nem leendő szabad harczai szerencsénk netalán jóra fordulásain mámorunkban feledni azt, milly közel állánk a végveszélyhez egy embernek vétke miatt. A szó ki volt mondva, ki volt dacosan, merészen, a pártit hatalmatóli fedezetelés biztosságában a nemzetnek, azt nem hallani nem volt szabad.

Lehet hogy a bűnös csalódva árulása sikerében, mellyel az egész drávai magyar erőt tétlenségbe zibbasztani vagy tán éppen pártit zaslója alá szegődtetni gondolá, látva a nemzethez hűségben rendületlen magyar tiszteket, szilárdul állva hű csapataik élén s tüzesítve a bélyegvasat, hogy azzal homlokára árulás szégyenét sűthessék; — látva más részről a nádort megérkezni partjaihoz azon Drávanak, hol hajdan egy koronás király gyöngé vesszője előtt, mint varázs illetésre, térdre omlott egy pártit sereg, s ajkáról öntudatlanul hűség esküje hangzott le; — látva mind ezt az áruló vezér, megfélemlített ön feje miatt, s hogy gyáva éltét tovább tengethesse, nem késik hazug nyelvére a hűség eskünek alhangjait venni, s talán hivatkozni istenre, hogy ő hű volt ügyünkhöz mindenkor; s ha ezt elhítenie nem sikerül, felállítandja magát martyrként honzereteért félreismerés szalmakoszorújával utasítatják el.

De nekünk nem szabad többé engedékenyeknek lennünk. Hívékenységünknek már sokszor csúnyán megfizettük az árát; ne melengessünk kigyókat keblünkön, hanem legyen a bűnös büntetve aként, hogy árulást elkövetni alkalma többé ne legyen.

A képviselőház s a közvélemény kimondák itéletünket, és azt nincs is okuk megmásítani.

Annyival inkább, mert bármilly szerencsével harczoljunk megtámadóink ellen, ha az árulás és bujtogatásnak szabad játékot engedünk, ideben kül ellenek nem győzendik ugyan le hazánkat de rabigába dülend az hűtlen fiainak gazsága miatt, kiket első merényőkért megfenyíteni elmulasztánk.

Cserző Bencze.

Mákvirágok.

— Kerestetik egy nyolczadik egy ón a még fenn maradt ministeri tárczára. Az ajánlkozónak következő tulajdonokkal kell birni:

1., szükséges, hogy politikai életök folyamata alatt de különösen marczius óta a baloldalról több bizsergésel mint éljenek fogadtattak legyen, ha tán éppen feketesárgaságban szilődés gyanuja alatt állottak annál jobb.

2., igen kívánatos, hogy nevök előtt B. sőt még jobb ha G. áll s aristocraticus kevélységekről ösmeretesek voltak.

3., a ministerialis homogenitásra nézve nagyon ohajtandó volna, ha kopasz fejjel és nagy szakállal bírnának.

4., elkerülhetetlenül szükséges, hogy az ajánlkozó a pragmatica sanctio iránti ragaszkodását bécsi stampellel ellátott papírra írt kétségtelen bizonyítványokkal tudja támogatni: valamint

5., az is sine qua non feltétel, hogy Hám Jánostól tanulevelet hozzon az iránt, miképp a magyar király neve elől az austriai császárt soha ki nem hagyja, s a dynastiáért — ha catholicus — minden reggel 10 miatyánkot — ha protesztans — minden este „20 jó éjszakát!“ mond de legkülönöbben szükséges

6., az hogy a Schwarzwild-et mindig tojássárgával egye, s a bayerische Dampfnudel iránt különös gastronomiai előés rokonszenvvel viseltessék.

Az ajánlkozók kéretnek bérmentes leveleiket a szabadsajtóutczában lévő Cziráki házba ezimezni.

— Nem sokára egy nagy drámai mű fog nemzeti színpadunkon adatni. Czimje

A kétalaku

Münchner Sofia híres költőné Der Doppelgänger című német eredetije után magyar nyelvre tette Rozsamezői képmutató.

Személyek.

Kétalaku der erste chinai császár és e néven ötödik királyja Jerusalemnak, beteges és gyámoltalan.

Metterja hamis játékos és megszőkött iparlovag.

Ludovico — spuellette melléknévvel — rendkívüli tekintélyű herélt a császári udvarban.

Camara obscura della Sofinska a császár közeli rokona, s az udvari kerítések őreinek főudvarmesternője.

Trippelhof udvari herélt, sofinska hálóteremének ajtójánál őrt álló.

Lacour schwarzgelb petrefactum.

Jelloschätz nagy befolyásu háromlófarkos basa Sofinska szolgálatjában.

Ezenkívül több jerusalemi felelős ministerek, kik nem sokára hasonlag chineseerek lesznek.

A drámai esemény helye most China, majd Jerusalemban, de kivált ez utóbbi, hol két ellenséges sereg áll egymással szemközt, s mind két sereg élén a Kétalaku áll:

Tudomásunk a darabról és személyeiről csak onnyi és nem több, kik azonban olvasták, igen egyhangulag állítják, miképp a darab igen tragicaillag végződik s a szegény beteges és Camara obscura della sofinska kerítések őre-

jeinek főhadymestercrnője hatalmától függő gyámoltalan Kétalakut utóljára mindkét sereg elkergeti s a függöny egy elhatározott öszvecsapás alatt gördül le.

A közönség igen feszült figyelemmel várja a darab adatását.

— Híre van, hogy a vasárnap óta a szabad-sajtó utczában minden este nagy hajtóvadászat tartatik egy királyi Thiergartenből kiszabult vadra, melly igen is Hochwildnek lenni mondatik s a fővadászmeister állítása szerint Tarcza nevet hordoz, szemtanuk erősítik, hogy a nemes vad legközelebről egy kereskedelmi boltból jött ki, hol szarvai hatalmasan megágabogosodtak, hajtása nagyon élénknek lenni állittatik, de a vad a kopóknak minden cseleit ki tudá játszani, bár nem közönséges szaglászó fajtából is vannak köztök. Hír szerint azonban egy szőke karsu menyét alakú, különösen jó orru kopó már nyomára akadt, de azért csak hallgatva hajt.

— Ma délelőtt a dunaparton három bősztűt ökör nagy rémtűlést gerjesztett, s egynehány egyént — szerencsére minden komoly következés nélkül — le is ütött lábáról. A városi rendőrség, — melly az országosban saját ügyességének és erélyességének megszégyenítését akarja tekinteni — éles szemével nyomára jött, miként ama három marha senki más mint — Radaczki, Windischgrätz és Jellaesics, kik illy áruhában akartak néhány ministert felszurni. Mi ugyan a városi rendőrség éleslátását kétségbe hozni nem akarjuk, de állításának hitelét azon okból nem tartjuk megállhatónak, mert ha azon nagy marhák valósággal a schwarczgelb megnevezettek lettek volna, nem bántották volna azon jobboldali képviselőt, ki utjokba akadt.

— Eppen most érkezik hozzánk azon tudósítás, hogy az érintett három ökörnek elgázolási és félreugrási kísérletei csupa félreértésből történtek, s ők a legázoltak iránt a legnagyobb simpathiával viseltetnek, sőt éretők késznek Rindsbraten-né változni át.

— Erélyes rendelet Kemencze főváros hatóságától:

A hazának jelen veszedelmes perczei közt minden késedelem veszélyes levén, ezen főváros lakói egész illedelemmel és tisztelettel megkéretnek és kérésnek, hogy a főváros körül készitendő sánczolatok csinálására kegyesen megjelenni méltoztatnának, s ha netalán terhetetésre nem esnék, megok után ásót, kapát s a t. hozatni sziveskedjenek. Az első napokban csak 400-an legyenek kegyesen megjelenni, későbbre többeket is bátorokunk felszólítani. A munka f. hó 20-án kezdődik meg, mellyre is e főváros lakóit még egyszer egész alázatossággal szivesen felhíván, maradok kész köteles szolgája a mélyen tisztelt közönségnek

Simplicius

Kemencze főváros polgárm.

— Délutáni 5 óra.

A városban egyszerre azon hír terjedt el, hogy Jellaesics beütése Magyarországra csupa félreértésből történt.

— A porosz herczeg nevét viselő magyar ezred illyr szellemű elcsapott tisztjei az ezred schwarczgelb zászlóját is magokkal vivék. Ez már nemes bosszu, mellyet igen jó volna a ministerelnöknek más ezredeknél is magunkra vonni.

Csernátóni.

Szózat a magyarokhoz.

„Nemzetem — magyarfelem mivé lettél? — Királyodtól! — kit véredon fontartottál — szentségtelen kezek műve által oltasztatál!” —

Igy kiált fel a multak keserű fájdalmain megtört szív; — így emel fohászt hű nemzetéhez minden igaz magyar lélek.

Am van-e oka így kiáltani fel a szívnek, így sohajtani a magyar léleknek?

Visgáljuk meg.

A magyar nemzet, mióta e földet bírja — mióta első királyának a koronát tűzte fejére: azóta hazájáért, alkotmányáért s királyáért élt.

Ha vész környezte a hazát s ezzel királyát, mint — nincs nemzet, melly példa lehetne — orosz lány rohant ontani vérét királyáért és hazájáért.

E készséget bebizonyította a magyar, nemcsak véreből származott de egyszersmind az idegen vérből megkoronázott királyai iránt is; mert imádni tanulta királyát gyermeki bölcsőjében — királyát, ki a nemzet alkotmányos jogait csonkítani nem, de oltalmazni igen is, képes volt.

E készsége ellen a magyarnak, panaszt soha nem emelhetett a habsburgi ház, mellynek palotáját sokkal magasabbra emelte, mint volt Árpádnak egyszerű sátora.

Mert nemcsak reá ruházta a jogot — magyar nemzet királyának lehetni, de egyszersmind erőt fejtett ki e ház mellett, hogy nemzetek királyi, s népek fejedelme legyen.

Erőt fejtett ki, hogy a habsburgi ház maiglan fenálljon.

És mit nyert ezen áldozatáért a magyar?

Nyert — egy rabigát, mellyet a zsarnok kormány — a király ótalma alatt — átokként nyomott nyakába!

Nyert egy mérges kigyót, melly által körülövedtetve megtörtetett!!

Nyert egy telhetetlen nádalyt, melly nemcsak harcziás vérét, hanem kincsét is mind kiszopta!!

Nyert egy rongyolt palástot, mellynek árnyékában kínos fájdalmai nem hogy írt — nem, de onyhet sem találtak!!!

Illy keserű jutalmak érlelék meg 1848-ik martius 15-két.

Midőn a magyar nemzet végerejében megtört s elszarokt alkotmányának hajdani élvezetét vitta ki azon királytól, kiért halni minden perczen késznek nyilatkozóék.

A király magadja est, szavával szentesíti, kezével pecsételi.

És mikor ezt teszi, égő fáklyát hagy hátra a zsarnokság férgének, hogy azt farkaikra kötve

beszáladják az alkotmányos nép és veteményeit, és azokat porrá égessék!

A király ezt felülről — az undok camarilla vakító tanácsaival behálózva — mind nem látja; sőt ájtatos lelkének megnyugtatóssá szolgálai látszik: mert a bűnös tanácsosok igazságosnak lenni hitetik vele: hogyha károsodtak a zsarnokok, kik a nép javán többé hizhatnak, — károsodjék a nép is, ki alkotmányos jogaiba, a királyi szó által visszatétetett.

A camarilla ama — isten büntetését soha elnem kerüthető műve az: hogy a király nem látja a harczot, melly magyar, hűséged ellen irtólag kezdetett.

A király vérei, kikre koronád vár — mint camarilla főnökök — kedves szemlét tartanak, midőn ártatlan véred omlik a szabadság harczmezéjén.

Innen van, hogy királyod előtt ellenséged kedves, te pedig gyűlöltsz vagy.

Innen van, hogy ellenségedet, melly dúlni jön honodba, dúlni a hont, mellynek királyja Ferdinánd — ő hatalmas királyi szavával rögtön visszautasítani nem képes.

Innen van, hogy az ellenség törvényesen cselekszik, mert a camarilla akaratjára, téged, magyar nemzetem, ismét rabigába akar dönteni — az adott királyi szó szentsége ellenére is, te leléptél a törvényesség teréről, mert magadat védted és védni fogod, hogy hazádat megmentsd s királyod trónját megerősítsd.

Innen van, hogy az ellenség törvényesen tesz, midőn hadsereget gyűjt hazád szabad falainak lezuzására: te lelépsz a törvényesség teréről, midőn felszólítod hű fiaidat, hogy a szabadság zászlója alá seregöljenek a haza és király védelmére.

Innen van, hogy az ellenség törvényesen tesz, midőn kártyaszételeket spanyolviasszal pecsétel meg s annak 5 vagy 10 forint értékét, ha másként nem, főbelövással biztosít: te lelépsz a törvényesség teréről, midőn javaidat kötőd le kiadott bankjegyeid biztosítékául.

És te azért, mert a király megerősítése nélkül vettél eszközésbe, leléptél a törvényesség teréről: az ellenség pedig a törvényesség ösvényén haladva tesz mindent, bizonyosan azért, mert a király tetteit megerősítette.

Eltaszitattál te a királytól, nemzetem, kit hű karjaiddal s véreddel hán mególtalmazni még az árulás és esküszegés perczeiben is kész vagy.

Am emlékezzon a király — ki esküjét szegi — a várnai véres csata történetének okaira, s tudja meg, miként isten az egyetlen az, ki a bűnök legiszonyubbikát büntetlenül nem hagyja.

Emlékezzon a király miként mint akkor, ugy jelenleg is, gonosz tanácsnokai, a királyi trónt a népek hűségének minden áldozata daczára is, — magokkal sodorandják a végveszély örvényébe.

Te pedig magyarnép bizzál istenben, igazságodban s tenerődben, s mentve vagy.

Gergelyi.

Az Eger-megyei clerus tanácskozásaiában többek között azt határozta, hogy: a káplánoknak a plébánusoktól függetlensége — t. i. az anyagiakban — nem pártoltatván, az eddigi testvériség eszméjén alapuló viszony továbbra is fentartatik stb.

Komoly képpel mondja ezt az egermegyei clerus?

Soha ennél botrányosabb, s borzasztóbb sajtót nem olvastam.

A pokolba! hiszen házasodni akartok; no ez ugyan szép lesz, egy fődél alatt, egy asztalnál, két külön család, ekkor lesz még csak testvériség! Avagy plébánus urak, a házasság dicső privilegiumot csak tenzámatokra akarjátok biztosítani? hohó! nem igen tanácsolnám, mert ha fiatal nőitek lesznek — mulierem fortem quis inveniet, s pajkos a menyecske — alkalmasint magatok fognátok rajta lenni, hogy káplányaitokkal, az eddigi testvériség eszméjén alapuló viszony mielőbb megszakítsátok.

Az eddigi testvériség, ugyan mit jelent ez? talán azok a híres napi czivakodások, s olykor hajba kapások, mint a költsönös türelem, s szeretet ugyan annyi practicus demonstratiói nevezendők testvériségnek?

Az épületes spektákelken pedig a hivek csak úgy híznak lélekben, a dolog persze nem maradhat titokban; mert a plébánus is, a káplán is panaszkodik — mi szilárd jellemű férfiakhoz illik — uton, útfélen mindenki előtt, s minél inkább tud egyik a másik ellen simfolni, annál igazságosabbnak tartja ügyét; no nem így van-e? mondjátok meg ti officia dioecisana.

Mennyi káplán van, ki becsületes plébánusának jó szívből eredt, ártatlan figyelmeztetése, vagy észrevételei ellen rögtön felpattan, s dacosan neki szegül; nem tartván udvariatlan viselkedésnek egyéb következményétől, mint legfőképpen, hogy más helyre tétetendik át.

Mennyi plébánus van, ki káplányát, nem mint munka társát s segédét; de mint az iskolából csak most kikorúlt gyerkőcöt, mint cselédet sőt ennél is alábbvalót is tekint; mert tudok esetet, hol a cselédek egyik néme a plébánus ur tudtával, s közbe egyeztetéssel hatalmat, s felsőbbiséget bitorol a káplánon.

Mennyi plébánus van, ki káplánával az apostoli munkának legparányibb részében sem osztozván, arra tolja az egész igát; legigazságosabb igényeit minden okadatolás nélkül megtagadja; lelkiismeretlentül, s alattomosan pingálja le az úgy nevezett híres információkban.

Nem mindennapi esetek ezek?

Tudok megyet, melyben káplánt harmincz

plébánus tart, ezek közül 18 valóságos mandarin. —

Valóságos antidiluvianus egyéniség, petrifikált mammut, tűzokádó sárkány, valóságos káplánygyilkos.

Mint oly fontos ember, hogy bátran ajánlhatom őket a kancsukák fődirectorához minisztereknek.

Premier-országárlárnak természetesen azon főtitisz. s nagyságos urat, kinek nyakába — utique non propriis meritis — akkor pottyán a kereszt aranyláncz, midőn Lopkovitz frakjába kapaszkodott.

O te ara adulantium, te idolum tui!

Lássunk a káplántrubból is néhány példányt, minden káplánok rettenő példájára.

Ezen speciesből az érdeklött megye 36 számlál, ezek közül 21 rettenetesen dühös persecutorra minden plébános fajtának, de még a szagának is.

Mindnyája ugyanannyi liberalista, opositionista, radical, republicanus, jakubinus, hereticus, murarius, istentelen nyakaznivalóius.

Romlott veszedelmes elvekkel impregnált intoxicált szerencsétlen generatio!

Már mint a mandarin, s slephordófaj szokta mondani:

Lajblim lyukas zsebet üsse meg a laposmennykő, ha igazat nem irok.

Ó ti pókmódra kiterjedt hasu, de szűkkeblű bráminok: ó ti széles keblű, de méhkarcsuságu páriák!

Ha a betűszedőt nem sajnálnám, nevszerint beraknádak titeket minden irgalom nélkül egy rámba, gyönyörű mozaik válnék belőletek.

Már most, ha illy monstrum káplán adatik a legmérsékelt, s becsületesebb indulatu plébánushoz, s viszont, — mihez köztünk legyen mondva a megyei hivatalok igen értenek — remélhető-e itt az igényelt, s nagy lármával trombitált testvériség?

Hja pedig az így van mindenütt.

S azért: Si facere nec infame fiat, nec puduit.

Facta legi — nec pudeat, nec infame sit.

Milly magasztos, annyi száz szenvedő keblén mennyit könnyítő leendett, ha az egeri clerus, teoriában ugyan szépen hangzó, de a praxisba által nemülthető czifra határozat helyett, őszintebben a káplánok emancipációját sürgetőleg nyilatkozik. Én részemről, mint e jóra való fiatal sardjádék, a nap hevét, s terhet viselő munkás osztálynak hű barátja, lelkem melegevel sohajtok fel; vajha mig főbbrendű papjaink javai ellen oly sokszor emeli szavát hongyálésunkon a politika, vajha találkoznék egy oly emberbarát is, ki a hon atyáit, könyör s méltánylatra bírná, az alrendű papság azon osztálya iránt, mely önállóság, függetlenség, illendő fizetés nélkül, hogy ne mond-

jam gonosz, de sokszor kétséges jellemű főaktól függvén, morális élete; tudományos műveltségének elhanyagolásával, gyakran becsületének, sőt lelki nyugalmának is kárával, átbusulja fiatal éveit, keblében hordozva azon kétségbe ejtő öntudatot, hogy tudományos műveltsége, s érdemei jobb sorsra érdemesek, vajha mondom, e nagy terv a papi javak felosztásának sikerültével, a hon atyái, a főrendű papság hatalmának, s roppant javainak hüladékiből ezen munkás osztálynak óhajtott önállást, függetlenséget, s illő fizetést juttatnának.

Egy káplán.

H I R D E T É S E K.

Gőzhajók járása

septemberben 1848.

Pestről Bécsbe mindennap reggeli 6 órak.

„ Eszékre vasárnap, kedd és pénteken reggeli 5 órakor.

A dunagőzhajótársaság főügyvivőse.

Magyar központi vasút.

Naponkinti indulások 1848-dik szeptember 1-sőjétől fogva további rendelkezésig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az előindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggeli 6 óra 30 percz.

„ „ tehervonat délben 11 órakor

„ „ személyvonat délut. 1 1/2 óra.

Szolnokból Pestre. Tehervonat reggeli 4 óra 15 percz.

„ „ Személyvonat reggeli 6 óra

„ „ 45 perczkor.

„ „ Személyvonat délután 1 óra

„ „ 45 perczkor.

Pestről Vác felé reggel 7 órakor.

„ „ délután 3 óra 30 percz.

Váczról Pest felé reggel 8 óra 30 percz.

„ „ délután 5 „ 45 „

A magyar központi vasút igazgatósága által.

Megjelenik e lap **MINDEN ESTE**. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM** ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder-ház.